

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ning maapõueseaduse § 26 ja § 32 ja lähtuvalt AS Tariston uuringuloa taotlusest ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 13 „Ringmajanduse osakonna põhimäärus” punktile 1.1.5. ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/232 „Keskkonnaameti teabehalduse kord” punktile 4.3, **otsustan:**

1.1. Anda ettevõttele AS Tariston geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521948 Mustu III uuringuruumi kehtivusajaga 5 aastat (lisatud).

1.1.1 Lisada uuringuloale L.MU/521948 järgnevad tingimused:

1.1.1.1.Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.1.1.2.Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.1.1.3.Märjamaa Vallavalitsus soovib olla enne kaevandusloa taotluse volikogusse esitamist kaastatud

1.1.1.4.Hilisemal kaevandamisloa taotluse menetlemisel tuleb arvestada Alema tervise- ja suusaradade asukohaga ja kaevandamise ala planeerimisel jätta tervise- ja suusarajad sealt välja.

1.1.1.5.Hilisemasse kaevandusloa eelnõu koostamise menetlusse tuleb ka kaasata Saue vald ja SA Eesti Terviserajad ning MTÜ Spordiklubi Orhivar

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843; aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harjumaa) esitas Keskkonnaametile 15.04.2024 geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 15.04.2024 nr DM-128154-1, parandatud taotlus esitatud 02.05.2024 nr DM-128154-3).

Taotletav Mustu III uuringuruum asub riigiomandis oleval katastriüksusel Vardi metskond 2 (katastritunnus 50201:001:0281), katastriüksus asub Pajaka külas, Märjamaa vallas, Rapla maakonnas. Nimetatud katastriüksus on riigiomandis, mille valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Uuringuruumi teenindusala pindala on 21,79 ha.

Geoloogilise uuringuga viiakse läbi välitööd, mille andmed analüüsitakse kameraaltöödega. Sellele eelnevad ettevalmistustööd, mille käigus planeeritakse täpsemalt välitööde läbiviimine. Välitöödel rajatakse varasemalt planeeritud uuringupunktid. Nendele määratakse maavara lasumistingimused, hüdrogeoloogiline situatsioon ning võetakse proovid materjali kvaliteedi määramiseks. Geoloogilise uuringuruumi ala koos rajatud uuringupunktid suudmetega mõõdistatakse. Selle põhjal koostatakse uuringuruumi topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus koostatakse uuringu aruanne, mille põhjal võetakse maavara varu arvele keskkonnaregistris.

Geoloogilise uuringu käigus rajatakse uuringupunktid ekskavaatoriga šurfide rajamise teel. Uuringuruumis liikumiseks kasutatakse ära võimalikult palju olemasolevaid metsasihte ja- teid.

Kõik uuringupunktid kirjeldatakse ning nendes määratakse nii katendi kui ka kasuliku kihi paksus. Seda tehakse vastavalt kas lamami sügavusele või uuringu sügavusele, milleks on kuni 10 m maapinnast. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks katsetamiseks. Kaevandites vee ilmumisel mõõdetakse veetase. Rajatavate uuringupunktide vahekaugused on kuni 200 m, mis planeeritakse rajada ühtlase võrguna. Alale planeeritakse rajada kuni 35 uuringupunkti.

Kavandatava geoloogilise uuringu eesmärk on täpsustada taotlevas uuringuruumis kruusa ja liiva levik, kasuliku kihi paksus, materjali kvaliteet ja kaevandamistingimused. Uuringu uuritakse maavara aktiivse tarbevaru.

Taotletav uuringuruum jääb Märjamaa alevist *ca* 19,5 km kaugusele Põhja suunda, Riisipere alevikust *ca* 2 km kaugusele lõuna-kagu suunda ja asub Vardi-Nurme kõrvalmaantee nr 11162 6.ndast kilomeetripunktist *ca* 150 m kaugusel ida suunas. Taotletavale uuringuruumile lähim elamu on umbes 265 m kaugusel lääne suunas.

Taotletava uuringuruumi põhjaosa kattub keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel oleva Mustu kruusamaardla (registrikaart 457) ehituskruusa aktiivse reservvaru plokiga nr 2. Mustu kruusamaardla suurus on kokku 92,05 ha. Maardlal on kokku viis aktiivset mäeeraldist. Taotletav Mustu III uuringuruum piirneb põhja suunas Mustu kruusakarjääri mäeeraldisega ning edela suunas Mustu IV ja V kruusakarjääride mäeeraldistega. Taotletavast uuringuruumist jäävad Mustu VI kruusakarjääri mäeeraldis *ca* 165 m kaugusele loode suunas ja Mustu III kruusakarjääri mäeeraldis *ca* 70 m kaugusele põhja suunas. Mustu maardla plokk 3 aktiivse reservvaru piirneb taotletav uuringuruum piirneb kirde ja põhja suunas.

Taotletava Mustu III uuringuruumi lähiümbrusesse jääb ka Nurme kruusamaardla (registrikaart 614). Nurme kruusamaardlal on üks aktiivse mäeeraldis Nurme II kruusakarjäär, millel omab

kaevandamiseks keskkonnakaitseluba AS TREV-2 Grupp.

Taotletava uuringuruumi keskosa läbib kruusateega RMK Soo metsatee (nr 5040517), millest hargneb põhja suunas metsatee. Metsatee läheb uuringuruumipiiri lähistel üle Vahtralehe kruusateeks (nr 5180222). Uuringuruumi alale jääb veel mitmeid metsateid. Uuringuruumi lõunapiirist paikneb ca 35 m kaugusel nimeta kruusatee.

Taotletav uuringuruum ei paikne tiheasutusega alal. Taotletavast Mustu III uuringuruumist paikneb lähim elamu ca 265 m kaugusel lääne suunas katastriüksusel Metsavahi (katastritunnus 51801:002:0130).

Taotletavast uuringuruumist asuvad kõrvalmaantee Vardi-Nurme (nr 20162) kaitsevöönd ca 100 m kaugusel lõuna suunas, kõrvalmaantee Riisipere-Nurme (nr 11162) kaitsevöönd ca 250 m kaugusel edela suunas ja kõrvalmaanteede Vaimõisa-Nurme (nr 20163) ja Lehetu-Nurme (nr 11168) kaitsevööndid ca 285 m kaugusel lõuna suunas.

Taotletavasse uuringuruumi ei jää Natura 2000 võrgustiku- ega mõnda teist looduskaitsepiirangutega ala. Samuti puuduvad uuringuruumi mõjualas arheoloogilise väärtusega alad ning ajaloo-ja kultuurimälestised. Uuringuruumis ei ole tehnovõrke.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 järgi on maavara geoloogilise uuringu maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud uuringuloa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitab taotleja uuringuloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministeeriumi 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis” ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja, Maa-amet 23.04.2024 nr 9-3/24/5215-2 ning märkisid täiendavalt:

- Graafilisel lisal Mustu III uuringuruumi teenindusala plaan on asukoha skeemil plaani ülanurgas kujutatud lisaks olemasolevatele maardlatele ka Nurme kruusamaardla prognoosvaru plokkide kontuurid pideva musta joonega. Kuna prognoosvaru ei ole maardla, siis ei tähistata prognoosvaru plokkide kontuure pideva musta joonega. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 23 lõike 4 kohaselt eristatakse prognoosvaru maardlaga piirneval alal väljaspool tarbe- ja reservvaru kontuuri või piirkonnas, kus maavarailmingute esinemise põhjal võib eeldada uue maardla olemasolu.
- Graafilisel lisal Mustu III uuringuruumi teenindusala plaan on plaani jooniseosal kujutatud varem uuritud maavaravaru plokkide kontuure korrektselt, kuid prognoosvaru plokkide kontuuri on tähistatud sinise pideva joonega. Määruse „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa

andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ kohaselt tähistatakse olemasoleva maardla kontuuri pideva musta joonega, varem uuritud maavaravaru plokkide kontuuri pideva sinise joonena ja prognoosvaru plokkide kontuuri sinise katkendjoonega.

- Graafilisel lisal Mustu III uuringuruumi teenindusala plaan puudub varem uuritud maavaravaru nimetus ja kategooria – plokk 3 aR, mis piirneb Mustu VI kruusakarjääri mäeeraldisega.
- Graafilisel lisal Mustu III uuringuruumi teenindusala plaan puudub plaani jooniseosal geodeetiline märk, kuid see on legendis leppemärgina olemas.
- Graafilisele lisale Mustu III uuringuruumi teenindusala plaan on märgitud asukoha skeemi kaardilehe numbriteks 5331 ja 5313, kuid õiged kaardilehe numbrid on 6331 ja 6313.

Ettevõtte esitas Keskkonnaametile parandatud taotluse 02.05.2024 (registreeritud KOTKAS 02.05.2024 nr DM-128154-3).

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja, Maa-amet 03.05.2024 nr 9-3/24/5971-2. Ettepanekuid ei esitatud.

Riigilõiv 400 on tasutud 11.04.2024 riigilõivuseaduse 136¹ lg 1 kohaselt.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui uurimistöo või uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjätmekava. Jätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnistamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Loa taotluse kohaselt uuringute käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jätmekava vajalik.

MaaPS § 17 lg-te 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilise uurimistöod ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 p 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on J.Viru Markšeideribüroo OÜ (registrikood 11206437; aadress Tartu mnt 84a-50, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

HMS § 48 lg 1 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 22.05.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Uuringuloa taotluse menetlusse võtmisest teavitati 22.05.2024 kirjaga nr DM-128154-5 taotlejat ja piirinaabreid. Kuni geoloogilise uuringu loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igalühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus ettevõtte Alemaa ja Mets OÜ edastas Keskkonnaametile vastuväiteid ning soovisid olla menetlusega kursis.

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt *KeHJS* § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata.

Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja kohaselt anda eelhindang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindang vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³ ega kaaluta KMH vajalikkust. KeHJS § 6¹ lg 4 kohaselt AS Tariston ei pidanud Keskkonnaametile esitama KeHJS § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet, kuna eelhindangut ei anta vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³.

Taotletava Mustu III uuringuruumist jäävad kirde suunas maaparandussüsteem Mustu (vid tunnus 5110740010010001) ca 520 m kaugusele ja selle eesvool (vid tunnus 511074001001000011M) ca 740 m kaugusel. Uuringuruumist asub ca 310 m kaugusele kagu suunas Napanurga oja (vid tunnus VEE1107900).

Vastavalt puurkaevude andmebaasile, asub taotletavale Mustu III uuringuruumile lähim teadaolev puurkaev ca 790 m kaugusel loode suunas (vid tunnus PRK0052895).

Taotletava Mustu III uuringuruumist jääb ca 270 m kaugusel Anelma looduskaitseala (EELIS kood KLO1000141), Anelma sihtkaitsevöönd (EELIS kood KLO1100876). Anelma looduskaitseala on ka Natura 2000 Anelma loodusala (EELIS kood EE0010107).

Taotletava Mustu III uuringuruumist asub ca 135 m kaugusel loodes elektriõhuliin 1-20 kV AS-50 (vid tunnus 263250170). Uuringuruumist paiknevad lõuna-edela suunas elektriõhuliin alla 1 kV AMKA. 3x70+95 (vid tunnus 85072400) ca 280 m kaugusel ning põhja-loode suunas elektrimaakaabelliin AHXAMK-W.3x120+35Cu 24 kV(vid tunnus 213443256) ca 730 m kaugusel.

Taotletavast uuringuruumi teenindusalast paikneb ca 795 m kaugusel loodes geodeetilise võrgu punkt 2076 (vid tunnus 36589).

Uuringuloa andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Mustu III uuringuruum paikneb katastriüksusel Vardi metskond 2 (katastritunnus 50201:001:0281). Nimetatud katastriüksus on riigiomandis, mille valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK). Keskkonnaamet küsis RMK käest 22.05.2024 kirjaga nr DM-128154-6 Mustu III uuringuruumi riigivara valitseja kooskõlastust.

RMK edastas Keskkonnaametile 10.06.2024 kirjaga nr 3-1,1/2024/3399 (registreeritud KOTKAS 11.06.2024 nr DM-128154-9) nõusoleku Mustu III uuringuruumis geoloogilise uuringu tegemiseks tuues välja tingimused:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Edela regiooni (edela@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu uurimistöö tegemine ei ole vastuolus riigi huviga. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotleja on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistris kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Tariston ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 05.09.2024).

MaaPS §-s 35 sätestatud käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

Vastavalt MaaPS § 27 lg-le 7 saadab kaevandamisloa andja geoloogilise uuringu taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahekuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates. Keskkonnaamet juhtis kirjas tähelepanu asjaolule, et kui nimetatud tähtjaks arvamust ei esitata, võib Keskkonnaamet lähtuvalt HMS § 16 lg-st 2 lahendada ülalnimetatud Mustu III uuringuruumi geoloogilise uuringuloa taotluse ilma kohaliku omavalitsuse arvamusest.

Keskkonnaamet saatis 22.05.2024 kirjaga nr DM-128154-7 geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks Märjamaa Vallavalitusele.

Märjamaa Vallavalitsus edastas 20.06.2024 kirjaga nr 9-4.16./1757/2024-1 tingimusliku nõusoleku Mustu III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega, tuues välja tingimused:

1. Märjamaa Vallavalitsus soovib olla enne kaevandusloa taotluse volikogusse esitamist kaastatud

2.Hilisemal kaevandamisloa taotluse menetlemisel tuleb arvestada Alema tervise-ja suusaradade asukohaga ja kaevandamise ala planeerimisel jätta tervise- ja suusarajad sealt välja.

3.Hilisemasse kaevandusloa eelnõu koostamise menetlusse tuleb ka kaasata Saue vald ja SA Eesti Terviserajad ning MTÜ Spordiklubi Orhivar

HMS § 48 ja § 49 lg 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu avalikkusele tutvumiseks välja xx.xx.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks määrati 2 nädalat. Avalikustamise käigus ettepanekuid....

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Märjamaa Vallavalitusele xx.xx.2024 kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid geoloogilise uuringu loa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest.

Märjamaa Vallavalitsus ..

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo